

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Communis sententia statuitur, & explicatur. Sectio. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

rectè loquebantur: quorum vnus in libidinis peccatum lapsus mox priuatus est dono miraculi, vt refert D. Greg. lib. 3. Dialog. c. 32. quo loco omnes Episcopos appellat. Tandem Hunericus Deo meritis ab eo penas deposcente scitens veribus miserè interiit: postquam octo annis imperasset. Principatū excepit Guntabildus, cui successit Trasimundus frater, qui annis viginti sex principatum obtinuit. Trasimundo Helnericus eius filius, quem alij Childericum vocant, ex capriua Valentiniani Imp. filia susceptus, qui non patris Hæretici, sed matris Catholice merita sequens, extitit fidei, ac religionis cultor eximius. Hunc pater morti proximus sacramento obstrinxit, ne vnquam in suo regno Catholicos esse permitteret: sed ille mox, vt pater deceffit è vita, priùs etiam, quam regni iura susciperet, vniuersos Episcopos, quos Trasimundus pater in exilium amandauerat, magno cum honore reuocauit, & Ecclesias instaurari iussit: quam ob causam cū Gelimerus quidam infestissimus Ecclesie hostis interfecit, regnumque sibi usurpauit, quod quinque tantum annis tenuit. Eū enim Bellisarius Iustin. Imp. iussu in Africa contra Vandalos traiciens profligauit, atq; ex fuga ad ditionem reducē argentēa catena vinculum secum abduxit, ac de eo Constantinopoli triumphauit. Sic tandem illa Vandalorum efferata natio simul cum nomine extincta est cirçā annum Domini quingentesimum trigessimū sextū, postquam nonaginta quinque annis Africa à Genserico fuerat occupata: sic enim prædictum fuisse à D. Cypriano, Carthaginem videlicet post 95. annum quo à Vandalis capta fuit, & excisa in potestatem Bellisarii ducis Romani venturā testatur. Euagr. lib. 4. hist. Eccl. c. 16.

Vandalorum extinctio.

Enagrus.

Reiicimus opinio putatis per locustas Vandalos esse intelligendos.

Ecce tibi totam persecutionē Vandalicam breuiter sub aspectum subiecimus, quam citati auctores existimant hoc loco sub locustarum similitudine prænunciari, quorū nobis sententia non probatur: quoniā hanc visionē ad extrema mundi tēpora, aut certè iis proxima pertinere arbitramur cym communiōri sententia. Accedit, quod nec ipsi in visionis explanatione consentiunt: alij enim per stellam de cælo cadentem Gensericum Vandalorum Regem, alij Valentem Imper. accipiunt, eundemque quintum hunc Angelum tuba canentem faciunt nullo nexu, nulla gestarū rerū, nulla consequentium tēporum serie seruata: siquidē quintum hunc Angelum cum præcedentibus nulla probabili ratione connectunt. Præterea duriuiculus est illud quinque mensium spatium, quo tempore locustarū tyrannis, & potestas duratura dicitur, de quinque Vandalorū Regū principatu interpretari: cum non tantum quinque, sed plures Vandalorū principes nefarium aduersus religionem Catholicam bellum susceperint, vt ex iis, quæ paulò ante diximus, manifestum est. Denique multa alia in visione commemorat Ioannes, quæ extortè admodum, & penè per vim ad Vandalicam persecutionem trahuntur.

Communis sententia statuitur, & explicatur.

SECTIO. III.

- I. **H**Ac igitur opinione prætermissa, alij putarunt per hæc locustas accipiendos esse homines barbaros, atque ingenio, & natura præferoces, qui ad extrema mundi tēpora per quinque mensium spatium cruciabunt eos homines, qui non habebunt signum Dei in frontibus suis, vt in contextu dicitur: itaque Diuino iudicio ita disponente infideles, qui Christofidem & religionem suscipere noluerunt, esse horum barbarorum hominum ministerio maximis calamitatibus, & suppliciiis opprimendos. Nos in re difficillimā à communiōri sententia non putamus recedendum: atque ad eò credimus per huiusmodi locustas magnam Hæretici-

adeo credimus per huiusmodi locustas magnam Hæreticorum turbam significari, qui ad extrema mundi tempora magnam faciet stragem fidelium. Quamquam enim una tuba canente tertio Angelo prodigia, quæ consecuta sunt, de Hærearchis, & in quarto Hypocritas, & occultos Hæreticos acceperimus, tamen nunc omnem omnino Hæreticorum turbam intelligendam nomine locustarum putamus. Verum enim verò cum præcedentibus temporibus peculiare Hærearchiarum, peculiariterque Hæretici modo in his, modo in illis orbis prouinciis Ecclesiæ pacem turbauerint, extremis tamē temporibus magna simul hæreticorum illuies ubique debacchabitur: unde eo tempore multi Pseudo christi, & Pseudoprophetæ surrecturi à Domino memorantur. Itaque iuxta hanc sententiam, quæ communis est, stellæ illi de cælo delapsæ, quam luciferum interpretati sumus, data est clauis putei abyssi, hoc est, inferorum: ex ijs enim quali euocata, atque ex promptæ iure optimo hæreses omnes dicuntur: quoniam hæreticorum doctrina est Demoniorum, ut docet Paulus 1. Tim. 4. *Spiritus autem manifeste dicit, quia in nouissimis temporibus discedent quidam à fide, attendentes spiritibus erroris & doctrinis Damoniorum.* Cum verò audis datam Lucifero fuisse clauem putei abyssi, Diuinam permissionē intellige. Aperto puteo ascendit fumus sicut fornacis magnæ, & obscuratus est Sol, & aer de fumo putei. Fumus errorum caliginem, & obscuritatem designat, quæ Hæreticorum mētes implicat alijs etiā tenebras erroris offundunt. Cum verò fornacis magnæ fumo similis dicitur, fumi eius densitas, & multitudo exprimitur, innumeratque tempore, & crassissimas hæreses futuras prænunciatur, quæ instar fumi fornacis densis: & crebris voluminibus huc illuc prouolutæ, & aeris lucem eripere videbuntur, id est, Christi, & Ecclesiæ: etenim illius Diuinitatem, & splendorem pernegabunt, & huius doctrinæ, veramque religionem, & sanctitatem sua caligine obscurabunt. Christum enim solem appellari iam in superiorum Angelorum interpretatione docuimus: at Ecclesia nunc merito aeri confertur, quippe ut aer à sole, sic ipsa à Christo illustratur. De fumo putei locustæ in terram prodierunt, hoc est, ex errorum, & hæresum caligine, quam Dæmon ijs temporibus inducet, innumeri hæretici tanquam locustæ pullulabunt, quarum potestas scorpionum potestati confertur propter subdolan, fallacem, & maxime perniciosam Hæreticorum naturam, ut postea magis explicabimus. Præceptum est illis, ne læderent scenum terræ, neque omne viride, neque omnem arborem, nisi tantum homines, qui non habent signum Dei in frontibus suis. Scitum est locustarum propriam esse naturam terræ scenum lædere, depasci virentia, & teneros quosque arborum ramuculos abrodere, iuxta illud Exod. 10. *Ecco ego inducam cras locustam in fines tuas, & corrudet omnia ligna, quæ germinat in agris, & paulo post, Deuorata est igitur herba terræ, & qui quid pomorum in arboribus suis: nihilque omnino vires reliquum est in lignis, & in herbis terræ in cuncta Ægypte.* Vtergo Dominus indicaret nihil absque sua permissione gerendum, interdicitur locustis id, quod ipsis natura insitum videbatur, facta tantum potestate lædendi homines, qui signum Dei in frontibus suis non haberent.

Per scenum terræ infirmos adhuc & lactantes in fide accipiunt Pannoni. & reliqui, qui nondum possunt ad altiora fidei dogmata penitus inspicenda penetrare, similes illis, quibus ait Apostolus, 1. Cor. 3. *Non potui uobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus: tanquam paruulus in Christo lac uobis potum dedi, non escam; per uiride iam in fide, & uirtute proceros, qui instar virentium germinant, erescunt, atque proficiunt: per arbores fortes, ac robustos, qui altius defixi radicebus uirtutibus flores, & fructus patientiæ, aliarumque uirtutum maximarum ferunt, (cui concinit illud Psalm. 91. *Plantati in domo Domini; in atrijs domus Dei nostri*) & magna animi fortitudine persecutionum, ac tentationum, uentis resistunt, & tyrannorum impetum*

Hæreticorum locustarum nomine sunt intelligenda.

Hæreses omnes ex inferis ortæ sunt. 1. Tim. 4. 1. Hæreticorum doctrina est Damoniorum.

Extremis temporibus innumere sunt hæreses futuræ.

Hæreticorum fallacia.

Exod. 10. 4. Nihil sine Dei permissione faciunt mali.

11. Pannonia. Cor. 3. 1. Fortes in fide arbores dicuntur.

Psalm. 91. 14.

viriliter sustinent. Hos igitur omnes præceptum est locustis ne læderent, quoniã illis temporibus Deus homines fidem cum charitate coniunctã habentes maiori ex parte seruabit ad hæreticorum dolis, ne eorum erroribus, atque superstitione implicentur, siue ex incipientibus sint, siue ex proficietibus, siue etiã ex perfectis: quæ tria iustorum genera triplici commemorata similitudine expressã fuisse diximus. At in illos præcipue locustarum vim suam potestatemque exerent, qui non habebunt signũ Dei in frontibus suis, hoc est, qui vel infideles fuerint, vel fideles quidem, sed charitate tamen vacui: cum enim Deus duplici sigillo soleat suos signare, atque distinguere fidei nimirum, & charitatis: duplex quoque est genus non signatorum, vnum infidelium, qui fide caret, alterum fidelium fidem quidem habentium, sed charitatis expertiũ: vtrumque verò genus haud difficile solet à præstigiatoribus corrupti ad fidem Christi, siue antequam habeatur, irridendã, siue postquam fuerit habita, deserendam. Etenim infideles, cum non possint ad mysteriorum fidei sublimitatem intelligendam aspirare, facile ad quemuis errorem aduersus Christi religionẽ conceptum pertrahuntur: fideles vero charitatis expertes, qui homines voluptuarij esse solent, & carnis illecebris irretiti haud difficile etiam proposita morum licentia, legumque petulantiam, ac libidinem coercentiũ perfractis repagulis ad hæreticam impietatem, & impudentiam incitantur.

Duplici sigillo suos Deus signat fide, & charitate.

III. Sequitur: *Et dictum est illis (id est, locustis) ne occiderent eos, sed ut cruciarent mensibus quinque: & cruciatus eorum, ut cruciatus scorpionis, cum percutit hominem: & in diebus illis querent homines mortem, & non inuenient eam: cupient mori, & fugiet mors ab eis.* Hæc omnia ad electos pertinere putat Haymo, ita ut quod dicitur, *Ne occiderent eos, sed ut cruciarent mensibus quinque*, de electis accipiendum sit: nec ad homines non signatos, sed ad fœnum, & vitide, & arbores, qua triplici similitudine prædestinatos significatos fuisse diximus, referendum sit: (hos enim prohibentur locustarum interimere spiritali videlicet morte) sed tantũ cruciari conceditur grauissima aduersus eos excitata persecutionis, tentationũque procella: idque mensibus quinque, hoc est, breui tempore, posito tempore certo pro incerto: sic enim hoc quinque mensium spatium intelligendum arbitramur, non verò de toto huius vitæ tempore propter quinque sensuum numerum, vt communiter interpretes sentiunt. Ratio est, quoniam hunc locustarum cruciatum non ad vniuersum Ecclesie tempus à prima videlicet eius fundatione, atque ad finem vsque mundi decursu, sed ad extrema mundi tempora spectare iam initio docuimus. Quod verò subiungitur, *Querent homines mortem, & non inuenient eam, cupient mori, & mors fugiet ab eis*: confusionem illorũ temporum declarat, quam cum sancti, & iusti conspexerint, optabunt potius vitam finite, quam tantam fidelium stragem, & errorum, atque hæresum colluuiõnem intueri: sed tamen non patietur Deus, vt illi ante tempus à sua ipsius voluntate, & providentia definitum vitam finiant, vt exemplo, atque doctrinã sanctitatem, & veritatem fidei confirment. Quod sequitur de locustarum effigie, cum dicuntur similes equis paratis in prælium, & habere super capita coronas aureo squales, facies hominum, capillos feminarũ, dentes leonum, loricas ferreas, vocem alarum sicut vocem curuum equorum multorum currentium ad bellum, caudas scorpionum, & in caudis aculeos, ad immanitatem, ac seuitiam Hæreticorum explicandam pertinet: vt inferius peculiaribus sectionibus ostendemus. Denique additur: *Et habebant super se Regem Angelum abyssi, cui nomen Hebraicè Abaddon, Græcè autem Apollyon, Latine Exterminans*: qua periphrafi Demon ipse exprimitur, qui omnibus reprobis, & potissimum hæreticis dominatur, habetque officium homines perdendi, atque à

Antichristi persecutio breui tempore durabit.

caelesti regno exterminandi. Puto autem per huiusmodi malum Angelum vel ipsum Luciferum, qui initio per stellam cadentem è caelo fuit adumbratus, & cui data est clavis putei abyssi, accipiendum esse, vel alium aliquem Angelum ex maioribus, cui id munus incitandi Hæreticos à Lucifero præcipue demandetur, præter innumeros alios dæmones, qui tanquam omnis impietatis administri hæreticorum furorem aduersus Ecclesiam Stygiis facibus omni ubique gentium contentione inflammabunt. Atque hæc vniuersè de quinti Angeli tuba, & admirando, atque terrifico locustarum prodigio dicta sufficiant, quæ sigillatim, ac minutius sequentibus sectionibus concidenda sunt.

Meritò per puteum abyssi hæreticorum impietatem adumbrati.

SECTIO IV.

Commemorauit Ioannes quinto Angelo tuba canente stellam illi de caelo cadenti, quæ Lucife. s. cum communiore sententia interpretati sumus, datam fuisse clauem putei abyssi, hoc est, ex diuina permissione potestatem ad hæresum colluuiè extremis temporibus in lucem, & publicè proferendam, & per omnes orbis provincias late disseminandam: postulat nunc doctrinæ ratio, ut doceamus, cur Hæresis ex abyssu quasi puteo expropta memoretur. Ratio verò ea est potissima, quonià omnis impietas, & hæretica potissimè à dæmone ortu habet, atque adeo merito ex abyssu, hoc est, ex inferno profecta dicitur, quonià inde omnes hæreses quasi ex aquis Stygiis hausæ fuerunt. Nā quod abyssus pro inferno accipiat, illud demonstrat, quod Luc. 8. Dæmones Christū rogarunt, ut ne illis imperaret, ut irent in abyssum: id verò ex eo ortu quod abyssus ex vi verbi magnam quandam profunditatem significat, etonim *Κυρτός*, Græcè, & Ionicè *Κυσός* fundum sonat, vnde *abyssus* apud *Ευροπος* quasi sine fundo. Merito itaque omnis hæresis ex abyssu, hoc est, ab inferno ortum habere dicitur: quam eandem ob causam Paulus hæreses appellat doctrinas dæmoniorum 1. Tim. 4. *Spiritus*, inquit, *manifeste dicit, quia in nouissimis temporibus discedent quidam à fide, attendentes spiritibus erroris, & doctrinis dæmoniorum.*

Porro sciendum ex Origene homil. 12. super Num. puteum propter profunditatem symbolum esse reconditæ sapientiæ, quia nimirum aque doctrinæ abstrusæ admodum sunt, & altè cum labore effodiendæ. Vnde de humana doctrina ibidem intelligit illud Ioann. 4. dictum ad Samaritanam de putei illius aqua, *Omnis, qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum.* Et propter laborem, quo accipitur, plerique volunt dictum à Samaritana: *Puteus altus est:* Verum humanis disciplinis prætermittis caelestis ac diuinæ sapientiæ difficultatem eleganter expendit. Cyrillus Alexand. lib. 11. in Genes. in eo, quod Iacob Rachelem prope puteum grandi lapide obstructum inuenit, solusque lapidem amouens gregem ei ad aquam eiecit, ut referatur Genes. 29. Solent, inquit, sæpenumerò scripturæ diuinæ scientians aquæ similem describere: sed magna ipsa in profunditate quasi in puteo iacet, ac sine magno labore hauriri non potest, cum obscuritas veluti lapis grauissimus ostium putei cooperiat. Hunc lapidem pastores Gentilium, hoc est, eorum sapientes, eloquentesque viri amouere nequeunt, quia veritatem sincere cognoscere non possunt. Vnus tamen quilibet è Christi pastoribus veluti alter Iacob eiusmodi lapidem, hoc est, diuinæ sapientiæ obscuritatem, quamuis grauis, immobilisque habeatur, generosè amouet, & veritatem nudam, dilucidamque gentibus explicat, ut cerneret licet in Paul. Apost. Act. 17. qui cum Athenas venisset, & eloquentibus illis viris Atheniensibus aquam dare bibendam decreuisset. *Viri*, inquit, *Act. 17.*